

Werkplan FoodNL 2025

Stuurgroep FoodNL

Status:	Geaccordeerd in Stuurgroep FoodNL 24 april 2025
Datum:	14 mei 2025
Werkgroep FoodNL:	M. Claus, J. Goris, M. Holwerda, S. Maas, B. Rebel, M. Ubbink, W. Zwanenburg.

Inleiding

Sinds oktober 2018 werken de regio's Greenport Venlo (GP), AgriFood Capital (AFC) Noordoost-Brabant en Regio Foodvalley (FV) samen onder de noemer FoodNL. Sinds 1 januari 2025 neemt ook regio FruitDelta Rivierenland deel. Doelen zijn:

- een gezamenlijke lobby en belangbehartiging in Brussel en
- het bundelen van capaciteit en middelen in het verkrijgen van Europese steun voor onze ambities op het gebied van Eiwitinnovatie en Voeding & Gezondheid.

Werken in en met 'Brussel' is een zaak van lange adem. De naam en samenwerking FoodNL is inmiddels een bekende naam bij de relevante netwerken in Brussel. Niet in de laatste plaats door onze jaarlijkse bezoeken aan de European Week of Regions and Cities (EWRC), de landbouw-netwerkbijeenkomsten in het Holland House, de Grüne Woche in Berlijn en de inzet van onze lobbyist Wyno Zwanenburg. In 2024 hebben we verder aan de weg getimmerd met een debat voor kandidaatleden van het Europees Parlement in het kader van de EU-verkiezingen. We hebben toen een Memorandum overhandigd met adviezen voor een nieuw Gemeenschappelijk Landbouw (en voedsel) Beleid (GLB).

Een aantal van die adviezen zien wij nu terug in de nieuwste ambities van EU-commissaris Hansen van landbouw. Daarover straks meer.

Ook onze communicatie is sterk verbeterd met een nieuwe website FoodNL.EU, een eigen LinkedIn-account, nieuw foldermateriaal (z-card) en banieren.

Fig.1 Deelnemers aan het verkiezingsdebat op de HAS green academy

Tijdens ons bezoek aan de Grüne Woche in Berlijn is ingezet op het aanboren van nieuwe netwerken en aanhalen van bestaande. Denk aan Europese regio's met dezelfde ambities als FoodNL, bestaande netwerken met leden van de Tweede Kamercommissie en ambtelijke vertegenwoordigers van LVVN en diverse maatschappelijke organisaties.

Concrete acties in 2024

Naast aansluiting van regio FruitDelta Rivierenland is een concrete EU-propositie op het gebied van trace-ability in de varkenssector opgesteld.

Daarnaast is samen met de agrifood clusters Clusaga (uit de regio' Galicië) en Flanders' Food (uit de regio Vlaanderen) en met de stichting Samen Tegen Voedselverspilling een overeenkomst getekend om meer samen te werken in het terugdringen van 'Food Waste'. Dat gaan we doen door samen campagnes tegen voedselverspilling op te pakken, kennis uit te wisselen, te zoeken naar financieringsbronnen in Brussel en zorgen dat regelgeving meewerkt in het voorkomen van verspilling. In oktober 2024 zijn hier de nodige afspraken over gemaakt en intentieverklaringen getekend.

Fig. 2 Ondertekening nieuwe allianties tegen Voedselverspilling met Clusaga, Flanders' FOOD en stichting Samen tegen Voedselverspilling

In 2024 is ook een propositie opgesteld voor EU-commissaris Landbouw, Christian Hansen. Wij hebben daarin aangegeven te willen werken aan een robuuste, concurrerende en zelfvoorzienende landbouw en agrifoodwaardeketen waarbij:

- Wij vragen om een coherent en integraal investeringsbeleid gericht op herstel van natuurlijke systemen en het versterken van de kennis- en innovatiekracht van onze voedselregio en daarmee het verdienvermogen van Europa.
- Wij vragen om een gelijk speelveld in duurzaamheid in Europa en om regie en middelen om (grensoverschrijdend) op gebiedsniveau doelsturing mogelijk te maken.
- Wij vragen om een brede inzet van het transitiefonds. Niet alleen voor de primaire sector maar voor de gehele agrifoodwaardeketen.

Wij hebben daarbij ons partnerschap aangeboden met onze kennis, onze innovatiekracht én onze triple helix manier van samenwerken. In 2025 vinden hier vervolggesprekken over plaats met Hansen, dan wel zijn kabinet en met EU-parlementariërs. De propositie is tijdens de Grüne Woche ook aan staatssecretaris J. Rummenie van LVVN aangeboden.

Evaluatie 'light'

Tijdens onze bezoeken aan Brussel en Berlijn zijn deze bezoeken geëvalueerd waarbij ook enkele vragen over de samenwerking in zijn algemeenheid is meegenomen. De belangrijkste conclusies zijn al meegenomen in het verslag van het bezoek aan Berlijn en zijn hier als bijlage opgenomen.

Doel en ambitie 2025

Doel FoodNL(onze kernboodschap)

FoodNL is een alliantie van vier triple-helix regio's met een sterk agrifood karakter: AgriFood Capital, Greenport Venlo, Regio Foodvalley en FruitDelta Rivierenland. Samen vormen wij de grootste voedselproductie regio in Europa. Om duurzame agrifood innovaties mogelijk te maken, werken we samen met andere Europese regio's en ontwikkelen we met behulp van Europese fondsen projecten op twee thema's: Eiwitinnovatie en Voeding & Gezondheid. Elk thema kent zijn eigen taskforce voor het ontwikkelen van projecten en Europese proposities.

Doel Taskforce Eiwitinnovatie

Op het gebied van eiwitinnovatie, het duurzaam produceren en gebruik van eiwitten, werken wij samen aan het ontwikkelen van instrumenten die optimale voedselkeuzes ondersteunen. Onze focus ligt daarbij op het ontwikkelen van nieuwe en Europese plantaardige producten, duurzame dierlijke eiwitten en het beïnvloeden van consumentengedrag.

Doel taskforce Voeding & Gezondheid

Wij verbinden wetenschap en bedrijfsleven om innovaties te creëren die bijdragen aan een gezonde voedselomgeving voor onze groeiende bevolking. Samen werken wij aan het ontwikkelen van kennis en bewustzijn van de bijdrage die gezond en duurzaam voedsel heeft op de gezondheid en vitaliteit van mensen.

Ambitie 2025

In voorgaande jaren lag het accent vooral op het bouwen van een netwerk in en met Brussel. Dat netwerk blijven we onderhouden maar we zetten nu meer in op het bouwen van nieuwe netwerken met andere EU-regio's en het benutten van bestaande netwerken met regio's. Daarbij gaan we vanuit de taskforces ook meer werken aan idee- en projectontwikkeling waarvoor we in sommige gevallen dus ook EU-partners zoeken om te komen tot proposities voor Brussel. Waar mogelijk haken we slim in op initiatieven van andere EU-regio's. Dat vraagt om capaciteit die niet altijd (meteen) beschikbaar is in de taskforces. Daarom zijn er voor 2025 middelen gereserveerd om daar extra capaciteit op in te huren. Zowel voor ontwikkelkracht als het schrijven van proposities.

Waar mogelijk moeten we ook slimmer schakelen en ontwikkelen met bestaande ideeën en projecten. Zo kunnen we ook inventariseren welke Regio Deal¹ projecten we kunnen opschalen naar EU-niveau.

In 2025 willen we daarnaast de in 2024 getekende intentieverklaringen omzetten in minimaal 2 proposities met EU-partnerregio's die in aanmerking komen voor Europese steun. Dat betekent:

1. Aan de voorkant blijven investeren (lobby, netwerken, verbinden en aanjagen) in het aangaan, bestendigen en verstevigen van relaties met nieuwe en bestaande partnerregio's in de EU. Hier ligt een belangrijke taak voor de Stuurgroep en Werkgroep FoodNL.
2. In de taskforces Eiwitinnovatie en Voeding & Gezondheid wordt concreet gewerkt aan actie gedreven programma's. Programma's waarin bestaande ideeën over mogelijke projecten worden gekoppeld aan en gematcht met ambities en ideeën bij andere EU-regio's. Om deze vervolgens om te zetten in concrete proposities en projecten. Zoals gemeld zijn hiervoor extra middelen gereserveerd.

¹ Alle FoodNL regio's hebben een Regio Deal.

Hoofdthema's en programma-ontwikkeling

Taskforce Eiwitinnovatie

In de taskforce Eiwitinnovatie is het doel tweeledig. Aan de ene kant de overstap maken naar consumptie van meer plantaardige eiwitten, aan de andere kant de verduurzaming van de dierlijke eiwitketen. Daarvoor zijn er drie programmalijnen uitgezet:

1. Toepassing van insecteneiwitten

Gebruik van insecteneiwitten heeft potentieel als vervanging van eiwitten (met name in veevoer) die nu van ver weg (buiten NL, buiten de EU) komen. De sector is echter nog jong en hoog innovatief. Er moet daarom nog goed marktonderzoek gedaan worden en gedegen samenwerkingen worden opgezet. Ook certificering om kwaliteit te borgen is van belang. Onze ambitie is om certificering Europees te realiseren, zodat de normen in heel de EU hetzelfde zijn. Sector zet in '25 en '26 in op locaties om te telen, kennis bouwen over de keten en sluiten van businesscases.

2. Circulaire varkenshouderij

FoodNL bevordert een zo circulair mogelijke varkenshouderij.

We zoeken Europese partners voor projecten rond de volgende drie thema's.

- Het terugdringen van CO₂: uitstoot (via het sluiten van 'cirkels' in de varkenshouderij)
- Traceerbaarheid/trace-ability: Dankzij innovaties rondom traceerbaarheid verminderen we uitbraken van ziektes en krijgen consumenten inzicht in de producten die zij kopen.
- Dierenwelzijn: Dierenwelzijn is een relevant onderdeel van circulaire varkenshouderij, omdat het welzijn van voedselproducerende dieren belangrijk is in de EU.
- Mestverwaarding.

Circulaire Varkenshouderij is één van de sleutelprojecten in het kader van Novex De Peel. Inzet is het laten ontstaan en stimuleren van een aantal prototypes, gebaseerd op verschillende concepten. De uitkomsten van dit sleutelproject kunnen interessant zijn voor de betrokken regio's bij FoodNL en wellicht kan EU-financiering hier een van de opties zijn. Dit sleutelproject richt zich o.a. op dierenwelzijn, het terugdringen van CO₂ uitstoot door een uitrol van de circulaire varkenshouderij. Bijvoorbeeld door uitbreiding van kringlopen/verwaarding in de varkenshouderij en uitbreiding van het netwerk aan ondernemers op het gebied van circulaire varkenshouderij in Noord-Limburg en Noordoost-Brabant.

3. Telen en promoten van eiwitrijke gewassen

In Nederland is de teelt van eiwitrijke gewassen sinds de tweede helft van de vorige eeuw drastisch teruggelopen. Met de huidige uitdagingen binnen de landbouw kan het goed zijn dat dit weer interessant wordt. Daarvoor is hernieuwd inzicht in goede rotatieeelten nodig, naast het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen om duurzame systemen op te kunnen zetten.

Met deelname van FruitDelta Rivierenland ook kijken naar potenties van paddenstoelen en noten als eiwitrijke gewassen.

Taskforce Voeding & Gezondheid

Met een gezamenlijk programma op Voeding & Gezondheid werkt FoodNL doelgericht naar gezonde, duurzame en betaalbare voeding in 2028. Voor iedereen. Om dat te bereiken zijn vier programmalijnen uitgezet:

1. Gezondere jeugd

Om toe te werken naar een gezondere generatie is nu investeren in de jeugd cruciaal. FoodNL streeft ernaar dat in vijf jaar tijd 2/3 van alle basisscholen binnen de 4 FoodNL-regio's zich een gezonde school mag noemen waar voedseleducatie en voedselvaardigheden onderdeel zijn van het reguliere lesprogramma.

2. Voeding als preventie

FoodNL gaat de verbinding aan met zorgverzekeraars voor meer aandacht op voeding als preventie. Eet je gezond. FoodNL streeft ernaar dat verzekeraars standaard een bepaald (groeiend) percentage gaan investeren in voeding als preventie. Ook zet FoodNL in op het ontwikkelen van voedingsconcepten die een positieve impact hebben op de gezondheid van mensen. FoodNL stimuleert dat er meer en betere concepten tot wasdom komen.

3. Voorkomen van voedselverspilling

De derde programmapijler richt zich op het voorkomen van verspilling. Een actielijn die enkele jaren geleden is ingezet binnen de FoodNL-regio's. De ambitie is om in 2030 de voedselverspilling met 50% te reduceren.

4. Circulaire voedselsystemen

Binnen deze pijler werkt FoodNL aan een plan voor een circulair voedselsysteem. Het doel daarvan is een sluitende kringloop met zero emissie. Er moet nog veel gebeuren voordat van visiebeelden over circulaire systemen naar realisatie op grote schaal gestapt kan worden. FoodNL gaat nadrukkelijk op zoek naar kennispartners binnen Europa om versneld tot inzichten te komen. Ook is er experimenteerruimte nodig om aantoonbaar goede keuzes in de realisatie te maken.

Met deze programmalijnen wil FoodNL met oplossingen komen die maatgevend zijn voor Nederland en de rest van Europa. Het proactief brengen en halen van nieuwe kennis en inzichten is onlosmakelijk verbonden met de ambitie van FoodNL.

Kansrijke projecten uit deze taskforces zullen medio 2025 aan werkgroep, directeurenoverleg en stuurgroep worden voorgelegd als opmaat naar EU-proposities.

Regiodeals

Alle betrokken partnerregio's bij FoodNL hebben inmiddels een toegekende Regiodeal. Opgave in Q2 2025 voor de werkgroep is om te inventariseren op welke thema's/projecten we de Regio Deals kunnen inzetten. Naast de vraag of deze opschaalbaar zijn in een samenwerking tussen de partnerregio's is de vraag of deze opschaalbaar zijn naar een internationale samenwerking.

	AgriFood Cap.	GP Venlo	Foodvalley	FruitDelta
Regiodeal Project/thema	Mestverwaarding			
Circulariteit	Circulaire varkenshouderij Circulaire akkerbouw (proeftuin)	Circulaire productie (o.a. Varkens) Verbeterde teelt-processen	Eiwitinnovatie	6 circulaire ketens
Innovatie	Sensoring stalsystemen	Testomgevingen bouwen	Stal en omgevings meetnetwerken Toegepaste innovatie	
Verspilling	Tegengaan voedselverspilling	Tegengaan voedselverspilling	Tegengaan voedselverspilling	
Duurzaam	Toekomstbestendig voedselsysteem	Gezonder en duurzaam ondernemen	Toekomstbestendige landbouw, o.a. veevoerconcepten, bodem en watersystemen	Verduurzamen tuinbouw (energie en water)

Overzicht gemeenschappelijk thema's in Regiodeals FoodNL

Communicatie en lobby

Doelgroepen

Onze primaire focus in de lobby ligt op 'Brussel'. Daar ligt ook de ontstaansgeschiedenis van FoodNL. Wij onderscheiden de volgende primaire doelgroepen en bijbehorende acties in 2025:

Primaire doelgroepen

- Europese Commissie
 - In 2025 staat een gesprek/ontmoeting met EU-commissaris Hansen in de planning;
 - In 2025 staan gesprekken met vertegenwoordigers van DG Agri, DG ENVI en DG SANTE in de planning (over de FoodNL propositie).
- Europees Parlement
 - Regelmatige ontmoetingen met EU parlementariërs tijdens de Brusselse landbouwnetwerkbijeenkomsten. Deze worden door FoodNL zowel ambtelijk als bestuurlijk bezocht.
- Comité van de Regio's

- Ontmoeting wordt georganiseerd rondom EWRC 2025.
- Permanente Vertegenwoordiging NL bij de EU
 - Ontmoeting tijdens bezoek aan EWRC en op landbouwnetwerkbijeenkomsten.
- Huis van de Nederlandse Provincies
 - Doorlopend via FoodNL lobbyist.

Dat neemt niet weg dat onze ervaring is dat het efficiënt is en versnellend werkt als we in onze aanpak richting 'Brussel' samenwerken met Provincies, Rijk en relevante brancheorganisaties. We zullen daar echter selectief in moeten zijn vanwege de beperkte capaciteit die we hebben. Onze focus ligt daarom op die nationale en provinciale contacten en doelgroepen die relevant zijn voor onze ambities in Brussel.

Secundaire doelgroepen

- Ministerie LVVN (Bestuur & Ambtelijk)
 - Doorlopend via ambtelijke contacten en FoodNL lobbyist.
- Provincies Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg
 - In 2025 starten we met een regulier overleg met de provinciale lobbyisten (2x per jaar, eventueel gecombineerd met bezoeken aan Brussel)
- Relevante brancheorganisaties (ZLTO, fruitpacten etc.)
 - Via bilaterale contacten van de FoodNL regio's.
- Triple helix organisaties
 - Via bilaterale contacten van de FoodNL regio's.

Middelen

In 2024 ontwikkelden wij opnieuw diverse middelen om onze bekendheid in de Brusselse (en Haagse) netwerken te verbeteren. Zo is de website geactualiseerd, is er een LinkedIn account aangemaakt, een nieuwsbrief in ontwikkeling en is ons voorlichtingsmateriaal (z-card, banieren etc.) aangepast met de nieuwe deelnemer, regio Fruitdelta Rivierenland. Wij hebben deze producten ook omgezet in standaardpresentaties voor onze bezoeken aan belangrijke lobbymomenten zoals de Grüne Woche in Berlijn en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.

Agenda 2025

Januari 2025: Internationale Grüne Woche Berlijn

- Doel: Algemene lobby voor Food NL en het (uit)bouwen van het netwerk met relevante partners
- Aanpak: We richten ons (met onze aanwezigheid en presentatie) specifiek op het thema voeding & gezondheid en eiwitinnovatie en gaan met potentiële (internationale) partners aan tafel voor commitment op verschillende projecten. We binden het bedrijfsleven aan onze proposities.

Ons bezoek aan de IGW25 heeft inmiddels ertoe geleid dat we ons netwerk met EU-partnerregio's en eigen bedrijfsleven verder uitgebreid hebben. Onderdeel van dit werkplan is om de contacten met o.a. Roemenië, Zweden, Polen, Duitsland, Denemarken en Hongarije om te zetten in een aanpak richting concrete proposities op onze beide taskforce thema's.

April 2025: netwerkbijeenkomst Brussel

- Doel: netwerken en synchroniseren agenda's FoodNL en provincies.
- Aanpak: Landbouwnetwerkbijeenkomst in Brussel. Contact met EU parlementariërs. Gecombineerd met een bezoek van de directeurs van FoodNL aan DG Agri en DG Sante of DG Envi en een overleg met provinciale lobbyist(en).

7 Mei 2025: bezoek bestuurlijke delegatie aan kabinet EU-commissaris Hansen

- Doel: versterken politiek-bestuurlijk netwerk en naamsbekendheid.
- Aanpak: Onder de aandacht brengen van FoodNL propositie en komen tot afspraken over overhandiging en samenwerking.

Najaar 2025: Bezoek van partnerregio('s)

- Koppelen aan een event in een van onze regio's;
- Aanpak: op tijd uitnodigen EU-partnerregio's via de beide Taskforces. Tweedaags bezoek van maken met bijv. mini symposium.
- Gelegenheid tot kennismaking met REWIN West Brabant ([Plantbased ondernemen: innovatie- en samenwerkingsprojecten](#)) en Fooddelta Zeeland ([Bureau FDZ - FoodDelta Zeeland](#))²

Juni 2025: ontvangen landbouwraden

- 4 juni 2025: start op provinciehuis 's-Hertogenbosch. FoodNL kan programmavoorstel doen (toelichting op FoodNL, pitches op Taskforces en hun thema's: o.a. tegengaan voedselverspilling en circulaire varkenshouderij)
- Doel: contacten met EU-regio's uitbreiden/versterken
- Aanpak: via Wyno Zwanenburg

Eerste helft september 2024: Bezoek Kamercommissie LNV

Nader in te vullen.

Oktober 2025: European Week of Regions and Cities

- Doel: Het (uit)bouwen van het netwerk en het leggen van contacten.
- Delegaties: minimaal stuurgroep en werkgroep FoodNL en ambtelijke en bestuurlijke taskforces. Ook bij bezoek aan EWRC meer bedrijfsleven uitnodigen.

² Eerst volgt ambtelijke kennismaking met de werkgroep FoodNL in juni. Later in 2025 ook een bestuurlijke kennismaking (mogelijk EWRC 2025).

- Aanpak: n.a.v. evaluatie 2024 bezoek uitbreiden naar dinsdag-woensdag-donderdag. Contact met EU parlementariërs, ruimte voor onderlinge kennismaking en actief werken aan gezamenlijke projectvoorstellen. Daarbij ook EU-regio's uitnodigen. Tekenmomenten organiseren.

Overig:

- Bezoek G. Koopmans (LTO) aan onze regio's in kader van pilot ondernemingsplannen en doelsturing. LTO informeren over FoodNL.
- Uitwisseling ervaringen Ede-Venray met LBV+
- Uitnodigen T. van Campen (VVD)/kamercie. Landbouw n.a.v. doelsturing/stoffenbalans
- Ede-Scherpenzeel hebben contacten gelegd met Duitse regio's zoals Noordrijn-Westfalen, Baden-Württemberg en Hessen. O.a. in te zetten voor Interreg.
- Uitnodigen [Prof. dr. ir. Henk Kievit](#) hoogleraar Entrepreneurship and Ecosystems aan Nyenrode Business Universiteit en directeur van het Nyenrode Faculty Expertisecenter [Entrepreneurship, Governance & Stewardship](#) en van het Center for [Strategy, Organization & Leadership](#).
- Regulier overleg met provinciale lobbyisten (2 x per jaar).
- Studiereis Taskforce Eiwitinnovatie naar Denemarken (thema insectenteelt).

Capaciteit 2025

Op basis van de ambities die zijn geformuleerd is nodig:

1. **Met prioriteit:** Omzetten van de bestaande contacten³ en netwerken die we hebben met andere EU-regio's in proposities/projecten voor Brussel opgedeelde ambities;
2. Relatiemanagement richting EU-instellingen (relatiebeheer): scan op subsidies actueel houden en nieuwe kansen monitoren.
3. Organiseren van de verdere samenwerking binnen FoodNL en met andere NL-foodregio's.

³ Contacten gaan we invoeren in CRM systeem.

Wat is precies (capaciteit) nodig om dit waar te maken?

Werkgroep FoodNL

Onderstaande tabellen geven aan wat nodig is aan capaciteit om de ambities waar te maken:

	Foodvalley	Greenport venlo	AgriFood Capital	FruitDelta Rivierenland
Werkgroeplid:				
• Strategie	1 u/w	1 u/w	1 u/w	1 u/w
• bestuurlijke ondersteuning	1 u/w	1 u/w	1 u/w	
• aanjagen taskforces	2 u/w			
• Communicatie	1 u/w	2 u/w	1 u/w	3 u/w
• Lobby				
Trekker werkgroep (AFC):			1 u/w	
• strategie en coördinatie			2 u/w	
• agendavoering				
	5 u/w (0,1 fte)	4u/w (0,1 fte)	6 u/w (0,1 fte)	4 u/w (0,1 fte)

Taskforce Voeding en gezondheid

	Foodvalley	Greenport Venlo	AgriFood Capital	FruitDelta Rland
Taskforcelid:				
• afstemmen projecten tussen partnerregio's	0,1 fte	0,2 fte	0,2 fte	0,3 fte
• operationeel maken projecten voor EU				
Trekker taskforce			0,05 fte	
EU-verbinder	+/- 0,05 fte (AFC)			
• aanjager				
• verbinden EU partners				
• EU scan vertalen naar projecten				
Opstellen 1-2 projectvoorstellen/projectplannen	100-250 uren			

Taskforce Eiwitinnovatie

	Foodvalley	Greenport Venlo	AgriFood Capital	FruitDelta Rland
Taskforcelid: • afstemmen projecten tussen partnerregio's • operationeel maken projecten voor EU	0,3 fte	0,2 fte	0,2 fte	0,1 fte
Trekker taskforce	0,05 fte			
EU verbinder • aanjager • verbinden EU partners • EU scan vertalen naar projecten	+/- 0,05fte (AFC)			
Opstellen 1-2 projectvoorstellen/projectplannen	100-250 uren			

Lobby

	Foodvalley	Greenport Venlo	AgriFood Capital
Lobbyist (W. Zwanenburg) • Onderhouden contacten EU • Onderhouden contacten PV • Onderhouden contacten HdNP • Onderhouden contacten EU-regios	0,2 fte (ca. 300 uren)		

Conclusies:

- Meer inzet op de taskforces om ambities te kunnen waarmaken. Extra middelen moeten beschikbaar komen om die capaciteit ook te garanderen, met name op de taskforces, want in voorgaande jaren zat er geen rek in eigen organisaties (eigen fte). Reserves worden ingezet om die capaciteit waar te maken (i.c. extern inhuren: € max 25.000,- per taskforce).
- Bepaalde accenten in de inzet per regio maar overall gelijkwaardige inzet (0,5 fte per deelnemer voor werkgroep en taskforces)
- Rol EU-verbinder neemt AFC voor rekening: $2 \times +/- 0,05\text{fte} = 0,1 \text{ fte}$.
- Inhuur nodig op schrijven projectvoorstellen/projectplannen (met inhoudelijke input vanuit taskforces). Raming: $200/500 \text{ uur} \times € 100,- = € 20.000 - /50.000,-$

Middelen 2025

Uitgaven 2024

Lobbyist	€ 40.000,-
Communicatie	€ 17.000,-
HNP	€ 0,-
Public Affairs	
• IGW	€ 5000,-
• EWRC	€ 7400,-
Totaal	€ 69.400

Beschikbaar in 2024:

Bijdragen	€ 90.000,-
Restant 2024	€ 50.000,- +
Totaal beschikbaar 2024	€140.000,-
Kosten 2024	€ 69.400,- -
Restant 2024	€ 70.600,-

Inkomsten 2025

De reserve 2024 bedraagt ca € 70.600,-

De bijdragen vanuit de partnerregio's in 2025 bedragen $4 \times 25.000 = € 100.000,-$

Restant 2024:	€ 70.600,-
Bijdrage aan 2025 (€ 25.000 pp):	€ 100.000,-
Totaal beschikbaar	€170.600,-

Verwachte kosten 2025

Lobbyist (300 uren x € 135,-)	€ 40.000,- (max)
Opstellen	
• (minimaal 2) projectplannen	€ 50.000,-
• Ondersteuning taskforces	€ 50.000,- ⁴

⁴ Ondersteuning voor de taskforces: € 25.000,- per taskforce.

Out of pocket tbv public affairs:

- Bezoek EWRC € 10.000,-
- Bezoek IGW € 10.000,-
- P.m. € 5.600,-

Out of pocket € 5.000,-

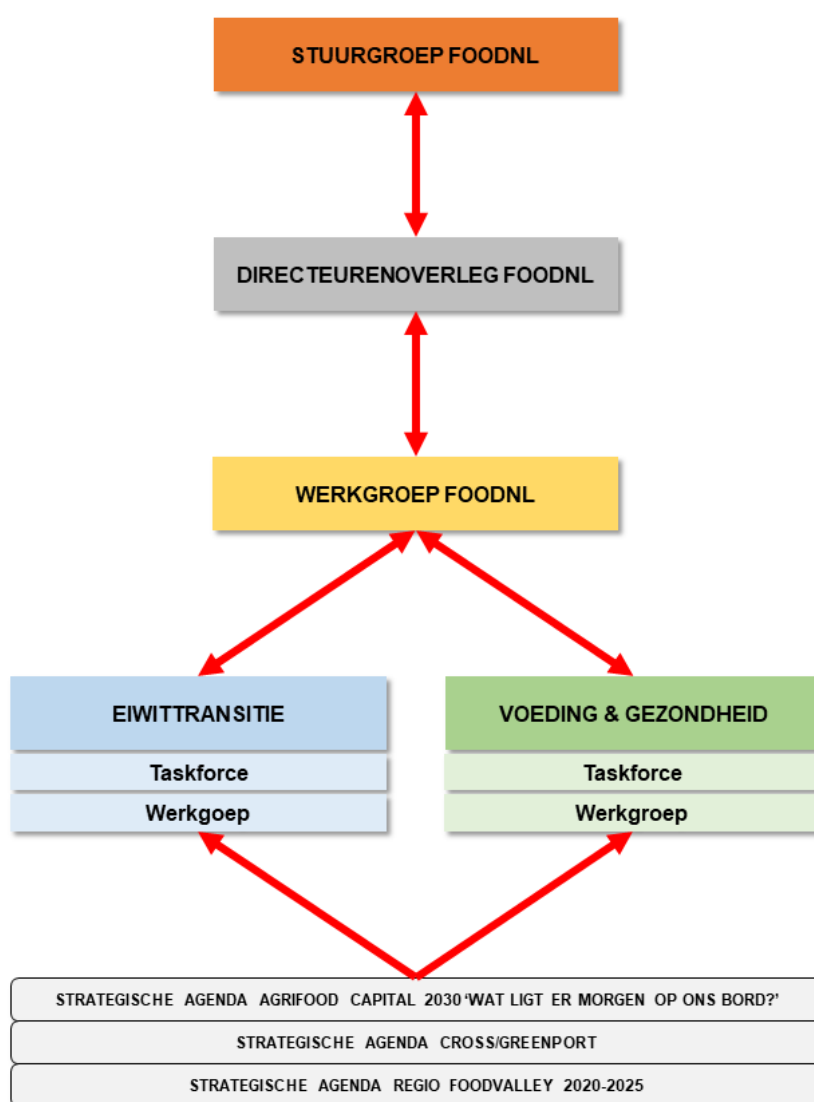
Totaal: €170.600,-

Bijlagen

Werkstructuur

Food NL

Deelnemers FoodNL

STUURGROEP FOODNL

• Kees van Rooij	Voorzitter	AgriFoodCapital
• Bob Vostermans	Lid	Cross Roads/Greenport
• Jan Kottelenberg	Lid	FruitDelta Rivierenland
• Marcel Claus	Lid	Werkgroep FoodNL
• René Verhulst	Lid	Regio Foodvalley
• Jules Goris	Lid	Trekker Werkgroep FoodNL
• Wyno Zwanenburg	lid	Lobbyist

DIRECTEUREN OVERLEG FOODNL

• Sander Groenen	Voorzitter	AgriFoodCapital
• Ron Mulders	Lid	Cross Roads/Greenport
• Monique Esselbrugge	Lid	Regio Foodvalley
• Janneke Hakkert	Lid	FruitDelta Rivierenland
• Jules Goris	Lid	Trekker Werkgroep FoodNL

WERKGROEP FOODNL

• Jules Goris	Voorzitter	AgriFoodCapital
• Marcel Claus	Lid	Cross Roads/Greenport
• Mariska Holwerda	Lid	Regio Foodvalley
• Martijn Ubbink	Lid	Regio Foodvalley
• Jerome Beijers	Lid	Cross Roads/Greenport
• Wyno Zwanenburg	Lid	Lobbyist EU
• Simon Maas	Lid	AgriFood Capital
• Bertil Rebel	Lid	FruitDelta Rivierenland
• Ludolf van Lith	Lid	FruitDelta Rivierenland

PROJECT EIWITINNOVATIE

Taskforce

• Bert Fintelman	Voorzitter	Regio Foodvalley
• Hans vd. Pas	Lid	AgriFoodCapital
• Boris Meessen	Lid	Cross Roads/Greenport
• Sanne van Laar	Lid	Voorzitter Werkgroep Eiwitinnovatie
• Hans Corsten	Lid	Cross Roads/Greenport
• Jerome Beijers	Lid	Cross Roads/Greenport

Werkgroep

• Sanne van Laar	Voorzitter	Regio Foodvalley
• Ronald Luijkx	Lid	AgriFoodCapital
• Hans Corsten	Lid	Greenport Venlo / Cross Roads / Keyport)
• Ludolf van Lith	Lid	FruitDelta Rivierenland

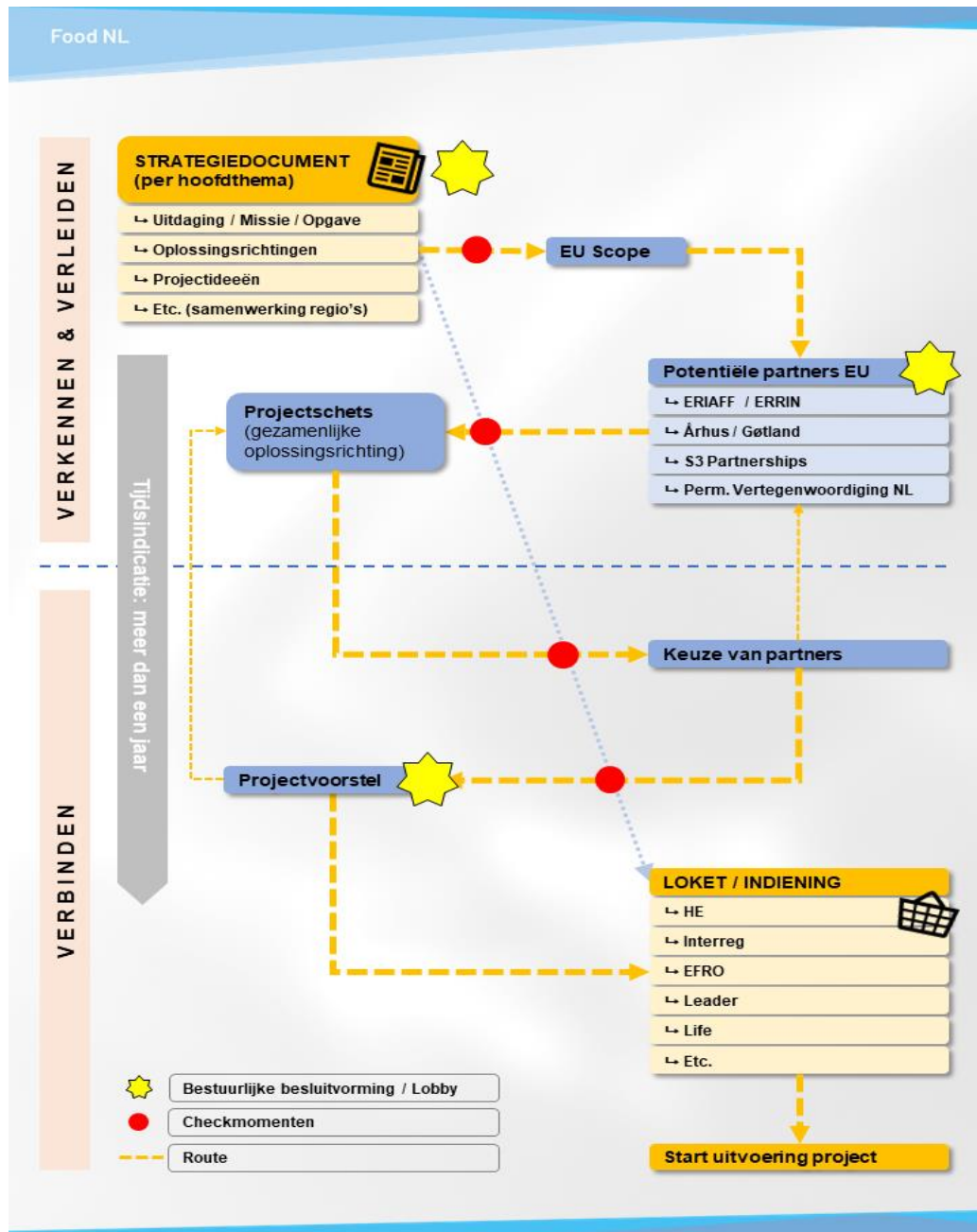
PROJECT VOEDING & GEZONDHEID**Taskforce**

• Maarten Jilisen	Voorz.	AgriFoodCapital
• Erik Beurskens	Lid	Cross Roads/Greenport Venlo
• Gerard van Deelen	Lid	Regio Foodvalley
• Jan Kottelenberg	Lid	Fruitdelta Rivierenland
• S. van Laar	Lid	Regio Foodvalley
• Greetje Iep	Lid	Cross Roads/Greenport Venlo

Werkgroep

• Rob Verpoort	Voorz.	AgriFood Capital
• Greetje Lep	Lid	Cross Roads/Greenport Venlo
• S. van Laar	Lid	Regio Foodvalley
• Ludolf van Lith	Lid	Fruitdelta Riveirenland

Van Ambitie naar EU-project

Recente evaluatie⁵

1. Voorbereiding netwerkmomenten FoodNL

- Betrek triple helix partners bij de voorbereiding van het bezoek. Ondernemers nog meer in verbinding brengen met ondernemers uit andere EU-regio's.
- Meer trechters in de doelen en doelen verdelen over de vier regio's.
- Aangeven concrete doelen en acties per taskforce en hoe dit om te zetten in concrete proposities richting Brussel en duiden wat daarvoor nodig is.
- Geef ook bestuurders uit de taskforces een rol in de voorbereiding van bezoeken, bijvoorbeeld in het leggen van contacten met andere EU-regio's.
- Bezoek aan EWRC mag langer duren met meer netwerkmomenten en bestuurlijke interactie momenten met EU-regio's

Vervolg: Een fysieke bijeenkomst vooraf organiseren (per delegatie) met het oog op kennismaking en afspreken wie welke (inter)nationale contacten aangaat op basis van de ambities en doelen uit de Taskforcethema's. Van belang is dan ook die ambities te delen in de delegaties want blijkt dat deze niet breed bekend zijn, en daar (ook) meer ondernemers op uit te nodigen. Bij voorkeur meteen concreet maken in de vorm van proposities zoals het voorbeeld van Piglet Treatment Systems. Het bezoek aan EWRC in oktober 2025 biedt een uitgelezen kans om daar alvast - via bestuurlijke lijnen – regio's uit te nodigen voor en/of af te spreken in Berlijn. Dat zou ook kunnen via het organiseren van een eigen FoodNL workshop tijdens het EWRC en daar gericht internationale partners op uitnodigen. Vraagt om een langer verblijf bij EWRC maar dat kwam ook als wens uit de laatste evaluatie. Wellicht ook internationale partners bij IGW uitnodigen op kosten van FoodNL (vaak goedkoper dan zelf op bezoek gaan bij diverse regio's)

2. Welke gespreksthema's?

- Ook onderzoek en data, duurzaamheid en mobiliteit op de agenda van FoodNL.
- Maak verbinding met de uitvoeringsagenda's van de triple helixen (ergo FoodNL is meer dan eiwittransitie en voeding&gezondheid?)
- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) nadrukkelijker op de agenda.

Vervolg: Focus is belangrijk. Die blijft op eiwitinnovatie en voeding en gezondheid. Dat neemt niet weg dat daar waar belangrijk voor deze beide thema's onderwerpen mee worden genomen in de agenda van FoodNL (o.a. CSRD, food&data, food&tech)

3. Kansen pakken

- Thema's die lokaal en subregionaal van belang zijn (bijv. pharma en health) verbinden aan agrifood.

⁵ Evaluatie 'light': opgehaald n.a.v. bezoek aan IGW in Berlijn.

- Contact met de WUR intensiveren (o.a. via Rens Koele, PA-adviseur). Contact met HAS intensiveren.
- FoodNL (actie VNO-NCW) onder de aandacht brengen van Braventure, LIOF, Oost NL en BOM en gezamenlijke handelsmissie organiseren.
- FoodNL onder de aandacht brengen van de verschillende afdelingen van VNO-NCW in de FoodNL-regio's. Te beginnen bij de afd. 's-Hertogenbosch (bezoek aan Agrifood Plaza).
- Strategische visies (of actualisering/herziening daarvan) van de betrokken ontwikkelmaatschappijen bij FoodNL onderwerp van gesprek/overleg maken met VNO-NCW (te beginnen met Agrifood Capital).

Vervolg: prima suggesties. Elke regio kan hierin zijn eigen rol pakken. Contact met WUR centraal via FoodValley. Met HAS via AFC.